higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

MENSLIKE EN MAATSKAPLIKE ONTWIKKELING
NKR VLAK 3

3 Maart 2020

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 7 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 D
1.2 D
1.3 B
1.4 A
1.5 A
1.6 C
1.7 A
1.8 B
1.9 D
1.10 D
1.11 A
1.12 C
1.13 A
1.14 A
1.15 C
1.16 D
1.17 B
1.18 C
1.19 C
1.20 A

(20 × 1) **[20]**

QUESTION 2

2.1 Waar
2.2 Waar
2.3 Onwaar
2.4 Waar
2.5 Onwaar
2.6 Waar
2.7 Waar
2.8 Waar
2.9 Onwaar
2.10 Waar
2.11 Onwaar
2.12 Onwaar
2.13 Waar
2.14 Waar
2.15 Onwaar
2.16 Waar
2.17 Onwaar
2.18 Onwaar
2.19 Onwaar
2.20 Onwaar

(20 × 1) **[20]**

Kopiereg voorbehou

QUESTION 3

3.1 gebrek
3.2 Kwantitatiewe
3.3 voeding
3.4 Verbeterings-
3.5 Epilepsie
3.6 inklusiewe opvoeding en opleiding
3.7 HIV
3.8 immuun-
3.9 Hawelоosheid
3.10 Neurologiese probleme
3.11 siektes
3.12 Begaafde
3.13 Fisiologiese
3.14 Gebreke
3.15 Groei
3.16 Steekproef
3.17 Kwalitatiewe
3.18 Sekondêre
3.19 'n vraelys
3.20 respekteer in

(20 × 1) **[20]**

TOTAL SECTION A: 60

SECTION B

QUESTION 4

4.1 4.1.1 Intrinsieke leerhindernisse is faktore inherent aan 'n persoon wat hom/haar keer om te leer of aan die leerproses deel te neem.

4.1.2 Ekstrinsieke leerhindernisse is faktore wat ekstern of buite die individu se beheer lê/is.

(2 × 2) (4)

4.2 4.2.1 Ekstrinsiek
4.2.2 Intrinsiek
4.2.3 Intrinsiek
4.2.4 Ekstrinsiek
4.2.5 Intrinsiek
4.2.6 Ekstrinsiek

(6 × 2) (12)

4.3 4.3.1
- Reël 'n voedingskema.
- Reël liefdetoebroodjies van leerders wat dit kan bekostig om ekstra kos te bring.
- Moedig onderwysers/opvoeders aan om toebroodjies te skenk.

(Enige relevante TWO)

4.3.2
- Vra maatskaplike ontwikkeling om betrokke te raak.
- Neem die leerder weg uit die situasie.
- Plaas die leerder in 'n veilige plek. (Enige relevante TWO)

4.3.3
- Plaas kinders in pleegsorg.
- Kry maatskaplike ontwikkeling betrokke.

4.3.4
- Besorg kinders terug aan hulle ouerhuis sodra moontlik.
- Plaas kinders in pleegsorg.

(4 × 2) (8)

4.4 Inklusiewe onderwys beteken om alle mense ongeag hulle vermoëns of verskille deel van die nasionale onderwyssisteem te maak. (2)

4.5
- Gestaar na
- Lelike opmerkings verduur
- Geterg
- Geïgnoreer
- Sleg behandel (Enige 4 × 1) (4)

[30]

QUESTION 5

5.1 5.1.1 Armoede is die ontkenning van die mees basiese geleenthede en keuses van menslike ontwikkeling om 'n lang, gesonde, kreatiewe lewe te lei en om 'n ordentlike lewenstandaard, vryheid, waardigheid, selfrespek en respek van ander te geniet.

5.1.2 Die broodlyn is die minimum vlak nodig om 'n aanvaarbare lewenstandaard te bereik. Daar word ook hierna verwys as die armoede drumpel.

5.1.3 Wanvoeding beteken dat 'n persoon nie genoegsame voedingstowwe absorbeer as gevolg van geen dieet of 'n ongesonde dieet.

(3 × 2) (6)

5.2
- Leerders kan nie konsentreer nie as gevolg van honger.
- Kinders kan nie huiswerk doen of studeer nie, want hulle moet na jonger broers en susters omsien.
- Kinders eet nie 'n gesonde maaltyd nie en ly aan wanvoeding. (3 × 2) (6)

5.3 5.3.1 767 363 + 256 198 + 514 824 + 641 366 + 581 377 + 156 209 + 205 830 + 368 567 + 176 076
= 3 667 810/9
= 407 534,44 also accept 407 634 (3)

5.3.2 2,7 4,6 5,5 6,6 7,7 7,8 8,8 12,5 12,5

Die modale waarde is 12,5. (2)

5.3.3 2,7 4,6 5,5 6,6 7,7 7,8 8,8 12,5 12,5

Die mediaan is 7,7. (2)

5.3.4 3 962 246 – 454 868
= 3 507 378 (3)

5.4
- Demokrasie
- Nie-rassisme/Nie-seksisme
- Ubuntu
- Verantwoordbaarheid
- Respek
- Regsorde
- Onpartydigheid (Any 5 × 1) (5)

5.5
- Algemene Onderwys en Opleiding (AOO)
- Verdere Onderwys en Opleiding (VOO)
- Hoër Onderwys en Opleiding (HOO) (3)

[30]

QUESTION 6

6.1 6.1.1 Sosiale ontwikkeling verwys na die proses van die verbetering, ontwikkeling of die groei van 'n spesifieke gemeenskap.

6.1.2 'n Toelae verwys na 'n bedrag geld ontvang van die regering om mense wat sukkel om hulleself en hulle gesinne te onderhou, te ondersteun.

(2 × 2) (4)

6.2 6.2.1 Afhanklikheid van sorg
6.2.2 Ongeskiktheid
6.2.3 Pleegsorg
6.2.4 Ouderdomspensioen
6.2.5 Kinderondersteuning

(5 × 2) (10)

6.3 6.3.1
- 'n Gesin kan miskien nie basiese behoeftes bekostig nie en sal 'n stryd hê teen hongersnood.
- Die hele gesin mag afhanklik wees van die ouma se ouderdomspensioen.

6.3.2
- 'n Gesin van ses tot agt mense mag dalk een kamer deel.
- Gesinslede mag dalk van mekaar steel om te oorleef.

6.3.3
- Mense het 'n inherente begeerte om liefde te ontvang en aanvaar te word.
- Arm mense word nie maklik aanvaar in gemeenskappe nie, daarom moet gesinslede mekaar help en ondersteun.

6.3.4 Gesinne wat in armoede leef, gee normaalweg nie om vir respek en status nie; hulle fokus slegs op oorlewing.

6.3.5 Gesinslede los soms hulle eie drome en aspirasies om vir die gesin te sorg.

(5 × 2) (10)

6.4 6.4.1
- Kognitiewe ontwikkeling is stadig as gevolg van 'n tekort aan voedingstowwe en normale breinontwikkeling.
- Daar is 'n tekort aan konsentrasie, geheue, denk- en probleemoplossings-vaardighede of dit is stadig.

6.4.2
- Normale groei en ontwikkeling is nie moontlik nie.
- Moegheid kompliseer beweging, vaardigheid, spoed en krag aangesien die persoon te moeg is om te oefen.

6.4.3
- Die persoon ly aan 'n lae selfbeeld wat kan lei tot depressie en isolasie.
- Interaksie met ander mense mag moeilik wees as gevolg van omstandighede.

(3 × 2) (6)
[30]

QUESTION 7

7.1
- HIV/VIGS pandemie
- Tieners
- Weeskinders
- Onveilige seksuele aktiwiteite
- Huishoudings met kinders wat aan die hoof staan
- Armoede (Any 5 × 1) (5)

7.2 **Geslote vrae:**
- Dink jy daar word in jou gemeenskap genoeg aandag gegee aan die bewusmaking rondom die gevare van HIV/VIGS?
- Hoe oud was jy toe jou ouers dood is?

Oop vrae:
- Kom jy reg met die doen van skoolwerk plus die versorging van jou jonger broers en susters?
- Wat sou jy anders doen om dieselfde foute wat jou ouers begaan het, te voorkom?

Vrae as stellings:
- Ons sal hulp soek van maatskaplike ontwikkeling.
- Ons uitgebreide families help ons.
- Ons sal saam met my ma se familie gaan bly.
- Ek sal my drome en aspirasies bereik ten spyte van my omstandighede.

(3 × 4) (12)

7.3
- Sy was nie haar hande nadat sy toilet toe was nie.
- Sy gebruik dieselfde mes om vleis te sny en 'n slaai te maak.
- Die hele gesin deel dieselfde eetgerei.
- Sy hou nie die oorskietkos in die yskas nie.
- Sy raak nie behoorlik van kos wat nie geëet is nie, ontslae.
- Sy gebruik dieselfde lap om die kombuisopwasbak en die badkamer skoon te maak. (Enige 5 × 1) (5)

7.4
- Moenie jou tandeborsel deel nie, want dit is onhigiënies.
- Was kombuisgoed soos borde, messe, vurke en potte na gebruik.
- Was vadoeke, handdoeke en linne gereeld.
- Moenie jou vingers en hande lek terwyl jy kook, eet of nadat jy geëet het nie.
- Moenie kombuisgoed weer gebruik nadat dit afgelek is nie.
- Sit altyd 'n verband op 'n wond wanneer jy met kos werk.
- Was jou hare gereeld.
- Bad of stort gereeld. (Enige 4 × 2) (8)

[30]

TOTAAL AFDELING B: 120
GROOTTOTAAL: 180

Kopiereg voorbehou